

CONSELL DE GARANTIES ESTATUTÀRIES
DE CATALUNYA

Nota en relació amb el Dictamen 4/2022, de 20 de juny, en relació amb el Decret Llei 6/2022, de 30 de maig, pel qual es fixen els criteris aplicables a l'elaboració, l'aprovació, la validació i la revisió dels projectes lingüístics dels centres educatius

Conclusions del Dictamen

Primera. L'article 2, lletra a, del Decret Llei 6/2022, de 30 de maig, pel qual es fixen els criteris aplicables a l'elaboració, l'aprovació, la validació i la revisió dels projectes lingüístics dels centres educatius, pel que fa a l'omissió de la declaració del castellà com a llengua vehicular, no vulnera els articles 3 i 27 de la Constitució ni els articles 6 i 35 de l'Estatut, en els termes en què els ha interpretat el Tribunal Constitucional.
Adoptada per unanimitat.

El Decret Llei 6/2022, que s'insereix en el marc normatiu vigent del règim lingüístic de l'ensenyament no universitari a Catalunya, té un contingut substancialment coincident amb la regulació de l'article 2 de la Proposició de Llei sobre l'ús i l'aprenentatge de les llengües oficials en l'ensenyament no universitari, que va ser objecte del DCGE 3/2022, de 7 de juny. Tenint en compte l'equivalència d'objecte, resulta plenament aplicable al Decret Llei 6/2022 el marc constitucional i estatutari configurat pels articles 6, 27 i 149.1.30 CE i 3, 35 i 131 EAC, exposat àmpliament en el fonament jurídic segon del precitat DCGE 3/2022, al qual es fa una remissió *in totum*. Dit això, les especificitats que suscita la regulació dels articles 2 i 3 DL 6/2022 són, bàsicament: la no menció expressa d'un tractament sobre l'ús de la llengua castellana en l'articulat de la norma, especialment en l'article 2.a, i el mandat legal de no aplicar paràmetres numèrics, proporcions o percentatges en l'ensenyament i l'ús de les llengües oficials, contingut a la lletra d de l'article 2, que vincula l'elaboració i aprovació dels projectes lingüístics tal com disposa l'article 3.2 del Decret Llei.

Sobre l'omissió de la declaració de la llengua castellana com a llengua vehicular a l'article 35.1 EAC, el Consell ha ressaltat que el Tribunal Constitucional va afirmar que no és inconstitucional (STC 31/2010, FJ 24), perquè això no implica l'exclusió del castellà com a llengua docent (DCGE 3/2022, FJ 2, fent citació dels DCGE 5/2016, de 5 d'octubre, FJ 2, i 21/2014, de 30 de setembre, FJ 3). Igualment, ha fet notar que la legislació bàsica estatal actualment vigent en matèria d'educació (disp. add. 38a LOE) no qualifica el castellà com a llengua vehicular i no ho ha fet mai, a excepció del període en què va estar vigent la LOMCE, des del 30 de desembre de 2013 fins al 19 de gener de 2021 (DCGE 3/2022, FJ 2 i 3).

Quant a la igualtat de llengües en l'ensenyament també ha destacat que no ha estat mai exigida ni per la Constitució, ni per l'Estatut, ni explícitament ni en la interpretació que n'ha fet el Tribunal Constitucional al llarg de gairebé tres dècades. Al contrari, s'ha admès amb tota naturalitat que el model lingüístic de conjunció lingüística adoptat a Catalunya situï el català com a centre de gravetat del sistema educatiu i que això impliqui, per definició, un tractament diferenciat de les dues llengües al seu si, sense excloure el castellà i amb les altres precisions que la doctrina constitucional ha efectuat al respecte. I això, naturalment, «sense generar cap discriminació de les persones per raó de llengua, prohibida explícitament per l'article 32 EAC, sinó més aviat al contrari: per evitar discriminacions socials per raons lingüístiques i per assegurar la igualtat d'oportunitats» (FJ 3.5).

En conclusió, que l'article 2.a DL 6/2022 faci esment només del català com a llengua vehicular de l'ensenyament no és inconstitucional i no suposa en cap cas l'exclusió de la llengua castellana com a llengua docent. En aquest sentit, la mateixa exposició de motius del Decret Llei, com a element d'interpretació del text que precedeix, declara que l'objectiu que persegueix el projecte

lingüístic és «aconseguir l'ensenyament i ús de les llengües oficials en cadascun dels centres del sistema educatiu».

Respecte a la circumstància que l'article 2.a del Decret Llei no reculli en el seu articulat explícitament la dicció continguda a l'article 2 de la recentment aprovada Llei 8/2022, cal interpretar, de manera sistemàtica, que entre les remissions legals que aquell precepte efectua, es troba inclòs el conjunt de criteris i objectius que contenen els apartats 2 a 4 de l'article 2 de la precitada Llei i que, per mandat legal, resulten aplicables als centres educatius a l'hora d'elaborar el projecte lingüístic i determinar l'ús de les llengües en el seu si. Entre tots aquests, alguns dels quals s'han incorporat expressament al Decret Llei (com ara la situació sociolingüística dels centres, de l'entorn general i dels objectius de normalització lingüística), destaca allò que preveu l'article 2.2 de l'esmentada Llei, quan prescriu que «[l]ensenyament i l'ús curricular i educatiu del català i del castellà han d'estar garantits i tenir una presència adequada en els currículums i en els projectes educatius a fi que tot l'alumnat assoleixi el domini oral i escrit de les dues llengües oficials al final de l'educació obligatòria».

Pel que fa a l'abast de l'expressió «ús curricular i educatiu», projectada en aquest cas sobre la llengua castellana, en substància, comporta l'establiment d'un «ús més ampli del castellà en el sistema educatiu respecte de les previsions contingudes a la Llei d'educació de Catalunya i la Llei de política lingüística, en la mesura en què, com a novetat respecte d'aquestes dues lleis, recull explícitament el seu ús "curricular i educatiu"». Per tant, atesa la definició legal de currículum com a conjunt d'objectius, competències, continguts, mètodes pedagògics i criteris d'avaluació de cadascun dels ensenyaments regulats (art. 6.1 LOE avui vigent), un «ús curricular d'una llengua suposa reconèixer la possibilitat que s'estengui sobre tot aquest conjunt d'elements que integren el sistema educatiu» alhora que «té dues implicacions: d'una banda, clarament, la llengua declarada d'ús curricular i educatiu no queda exclosa del sistema educatiu i, d'una altra, se li reconeix un ús que és obvi que va més enllà de la seva utilització només en la impartició d'aquesta llengua com a matèria, assignatura o àrea» (DCGE 3/2022, FJ 3).

Per tant, per bé que l'article 2.a del Decret Llei 6/2022 no faci cap referència expressa a l'ús curricular i educatiu de la llengua castellana i, en definitiva, a l'ús com a llengua docent i d'aprenentatge, aquest ha de quedar reflectit en les prescripcions lingüístiques dels projectes educatius.

A l'últim, tenint en compte que tant la Llei 8/2022 com el Decret Llei 6/2022 coincideixen en bona part de la seva regulació i que hauran entrat en vigor gairebé de manera simultània, es formula la recomanació, en el supòsit que el legislador decideixi tramitar el Decret Llei com a projecte de llei, que s'incorpori al seu article 2 la previsió de l'article 2.2 de la Llei 8/2022 que «[l]ensenyament i l'ús curricular i educatiu del català i del castellà han d'estar garantits i tenir una presència adequada en els currículums i en els projectes educatius a fi que tot l'alumnat assoleixi el domini oral i escrit de les dues llengües oficials al final de l'etapa de l'educació obligatòria», per dotar el text de la norma de major coherència, claredat i seguretat jurídica.

Segona. *L'article 2, lletra d, i l'article 3, apartat 2, que s'hi remet, del Decret Llei 6/2022, de 30 de maig, pel que fa al criteri d'inaplicació de paràmetres numèrics, proporcions o percentatges en l'ensenyament i l'ús de les llengües, no vulneren els articles 3 i 27 de la Constitució ni els articles 6 i 35 de l'Estatut, en els termes en què els ha interpretat el Tribunal Constitucional. Adoptada per unanimitat.*

Amb relació a l'exigència de fixar el percentatge mínim del 25 per cent d'ús vehicular per a cada una de les llengües oficials, establerta en la Sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya de 16 de desembre de 2020, no es converteix en paràmetre de constitucionalitat ni d'estatutarietat que vinculi el legislador i que, per tant, l'obligui a respectar-lo. Entendre el contrari conduiria a atribuir als tribunals una facultat de decisió política que ultrapassa la funció jurisdiccional que els atribueix la Constitució en el seu article 117. Altrament, per molt que el Tribunal Superior de Justícia afirmi que aquesta regla deriva directament de la Constitució, «[é]s fàcilment constatable que ni la Constitució, ni l'Estatut d'autonomia, ni la legislació bàsica de l'Estat (fins i tot en el moment en què va declarar el castellà com a llengua vehicular a tot l'Estat:

disp. add. 38a LOMCE), ni la legislació catalana, ni tampoc el Tribunal Constitucional en les múltiples ocasions en què ha interpretat totes aquestes normes han establert en cap moment aquesta regla, i ni tan sols cap altra de similar per la qual es fixin percentatges concrets de distribució de l'ús de les llengües oficials en l'ensenyament» (DCGE 3/2022, FJ 3).

Així, per molt que la regla sobre l'ús de les llengües a l'ensenyament fonamentada en determinats percentatges, amb la fixació d'un percentatge mínim per a cadascuna d'elles (que pot ser el 25 % o qualsevol altre), pot ser un sistema legalment vàlid, no és en absolut l'única alternativa viable a l'hora de regular l'organització i l'ús de les llengües oficials en els centres educatius. Altrament, la regulació del tractament de les llengües oficials a l'ensenyament no universitari és una opció de política educativa que correspon adoptar a la Generalitat, a l'empara de les competències estatutàriament atribuïdes (art. 131 i 143 EAC) i en el marc de les prescripcions constitucionals i estatutàries i preservant les condicions i els límits establerts per la doctrina del Tribunal Constitucional, que es poden sintetitzar en dos: que el castellà no sigui exclòs com a llengua docent, com tampoc ho pot ser l'altra llengua oficial de la comunitat autònoma corresponent, i que el sistema educatiu garanteixi el ple coneixement per part de l'alumnat, oral i escrit, de les dues llengües oficials en acabar l'etapa d'educació obligatòria, obligació de resultat aquesta que també recull explícitament l'article 35.2 EAC. Tenint en compte, doncs, aquestes premisses, correspon a la Generalitat, en desenvolupament de les seves competències, determinar la via o el sistema de com s'han de garantir.

El Decret Llei, conjuntament amb la Llei 8/2022, han configurat un sistema que descarta la imposició normativa d'uns percentatges taxats i que trasllada als centres educatius, mitjançant l'elaboració i aprovació del projecte lingüístic, la concreció de l'ús del català i el castellà en el seu si, partint dels criteris i objectius que fixen ambdós textos legals i les altres lleis de referència en la matèria (principalment, LEC i LPL). Certament, la flexibilitat d'aquest model de conjunció lingüística té el seu reflex més directe en el criteri establert a la lletra *d* de l'article 2 DL 6/2022, que conté un mandat exprés als centres educatius per tal que no apliquin paràmetres numèrics, proporcions o percentatges per determinar l'ensenyament i l'ús de les llengües en els seus projectes lingüístics. En conseqüència, es defuig dels criteris numèrics o percentuals (generals, fixos, mínims o de qualsevol altre tipus) sobre la base d'una decisió constitucionalment legítima del Govern, en aquest cas com a legislador d'urgència, que pretén descartar un tractament lingüístic homogeni i uniforme i, per contra, vol adaptar-lo a les circumstàncies dinàmiques i canviants, d'ordre social, pedagògic i tecnològic dels centres educatius, entesos aquests no com a compartiments estancs sinó com a part integrant de la societat, promotors de la cohesió social i del respecte a la diversitat i afavoridors de la convivència i de la igualtat d'oportunitats, amb l'objectiu de garantir, d'aquesta manera, les finalitats generals del sistema educatiu que, en matèria de comunicació lingüística, impliquen l'assoliment del domini, oral i escrit, de les dues llengües oficials en finalitzar l'educació obligatòria. Sobre aquests criteris, establerts a l'article 2.3 de la Llei 8/2022 (lavors Proposició de Llei), que, en essència, coincideixen amb els del Decret Llei, tampoc no se'n pot fer cap crítica des del punt de vista de la seva raonabilitat ni de la seva adequació i proporcionalitat a les finalitats principals del sistema educatiu, ni tampoc des del punt de vista de la seva conformitat amb el bloc de constitucionalitat i d'estatutarietat en la matèria (DCGE 3/2022, FJ 3).